

ПРАВОСЛАВЕН КАЛЕНДАР

за месец юли 2024

1	п	* Св. безсребреници Козма и Дамян от Рим. Възвръщане честните мощи на преп. Йоан Рилски чудотворец
2	в	* Полагане честната дреха на Пресвета Богородица във Влахерна
3	с	Св. мчк Иакинт. Св. Анатолий, патриарх Константинополски
4	ч	Св. Андрей, архиепископ Критски. Св. прав. Марта
5	п	* Преп. Атанасий Атонски. Преп. Сергей Радонежки, чудотворец
6	с	Преп. Сисой Велики. Св. свщмчк Валентин, презвитер Римски
7	н	† 2 Неделя след Петдесетница – на всички български светии. Св. вмчца Неделя. Преп. Тома Малейски и Акакий
8	п	Св. вмчк Прокопий. Преп. Теофил Мироточиви
9	в	Св. свщмчк Панкратий, еп. Тавроменийски
10	с	Св. 45 мчци в Никопол Арменски
11	ч	* Св. вмчца Евфимия Всехвална. Св. равноап. княгиня Олга. Преп. Никодим Албански
12	п	* Преп. Паисий Светогорец. Св. мчци Прокъл и Иларий. Праведна Вероника
13	с	Събор на св. архангел Гавриил. Преп. Стефан Саваит
14	н	† 3 Неделя след Петдесетница – на св. Отци от 6-те Вселенски събора. Св. ап. Акила. Преп. Никодим Светогорец
15	п	* Св. мчци Кирик и Юлита. Св. равноап. княз Владимир
16	в	Св. свщмчк Атиноген, еп. Севастийски и 10-те му ученици. Св. мчца Юлия девица. Св. мчк Йоан Търновски
17	с	* Св. вмчца Марина
18	ч	Св. мчк Иакинт в Амастрида. Св. мчк Емилиан Доростолски
19	п	Преп. Макрина. Преп. Дий
20	с	† Св. прор. Илия (Илинден)
21	н	† 4 Неделя след Петдесетница. Преп. Симеон, юродив заради Христа. Преп. Йоан. Св. прор. Иезекиил
22	п	Св. мироносица и равноапостолна Мария Магдалина. Възвръщане мощите на св. свщмчк Фока
23	в	Св. мчци Трофим, Теофил и другарите им. Св. свщмчк Аполинарий, еп. Равенийски
24	с	Св. вмчца Христина
25	ч	* Успение на св. Анна. Св. дякониса Олимпиада и Евпраксия девица
26	п	Св. свщмчк Ермолай и другарите му. Св. прпмчца Параскева
27	с	* Св. вмчк Пантелеймон. Св. Седмочисленици. Успение на св. Климент, архиеп. Охридски
28	н	† 5 Неделя след Петдесетница. Св. апли и дякони Прохор, Никанор, Тимон и Пармен
29	п	Св. свщмчк Висарион, еп. Смоленски. Св. мчк Калиник. мчца Серафима девица
30	в	Св. апли от 70-те Сила, Силуан и другарите им
31	с	Св. праведен Евдоким Кападокийски. Св. мчца Юлита

За да видите изображението по-голямо, моля натиснете с десен бутон на мишката върху него и

изберете от падащото меню опцията "Отвори изображението в нов раздел" с левия бутон.

***ВАЖНО!!! Обява за подбор на кандидати за осигуряване на високотехнологични помощни средства**

Проект "Предоставяне на помощни средства за хората с трайни увреждания"

В периода 17.05.2024–17.07.2024 г. Агенцията за социално подпомагане (АСП) обявява процедура за подбор на кандидати за осигуряване на високотехнологични помощни средства по проект "Предоставяне на помощни средства за хората с трайни увреждания" по Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България, финансиран по Механизма за възстановяване и устойчивост на Европейския съюз.

Общата цел на проекта е насочена към насърчаване на дейностите по осигуряване на лична мобилност и достъпност за хора с трайни увреждания за тяхното социално приобщаване, като се отчитат и специфичните им потребности.

Общата цел ще бъде постигната чрез предоставянето на високотехнологични помощни средства за подобряване на социално-икономическия статус, активността за социално приобщаване и създаване на по-добри възможности на хората с трайни увреждания за водене на независим начин на живот.

Очакван резултат по проекта: осигурена финансова подкрепа за около 3 300 лица с трайни увреждания като предпоставка за активно социално приобщаване чрез работа, труд, обучение, рехабилитация и други.

НЕОБХОДИМИТЕ ДОКУМЕНТИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ СА:

1. Заявление за оценка по образец (Приложение № 1) от Методика за подбор на лица с трайни увреждания.
2. Експертно решение на Териториално-експертната лекарска комисия (ТЕЛК) или Националната експертна лекарска комисия (НЕЛК) с определена 50 и над 50 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност.
3. Писмено задание на квалифициран медицински специалист или на лице с подходяща професионална квалификация, с което се определят специфичните проектни характеристики на изделието и предназначението му за употреба от конкретен пациент и за което той носи отговорност съгласно §1, т. 23 от Допълнителните разпоредби на Закона за медицинските изделия в случаите на заявена необходимост за осигуряване на изделие, изработвано по поръчка.
4. Документ, удостоверяващ, че лицето е физически и психически годно да управлява вертикализираща електрическа инвалидна количка или електрически мотор за инвалидна количка в случаите на заявена необходимост за осигуряване на тези два вида високотехнологични изделия.
5. Други документи (медицински или относими към ползването на конкретното високотехнологично помощно средство, за ползване на услуги, за съответни трудови характеристики и тъй насетне) по преценка на лицето, които дават по-голяма яснота за неговото здравословно и функционално състояние, както и за възможностите му за интегриране в социална, трудова и/или образователна среда.

Документите се подават от 17.05.2024 г. до 17.07.2024 г., включително, от понеделник до петък – от 9:00 ч. до 17:30 ч., лично от кандидата или от упълномощено лице на кандидата, или от негов законен представител, на място в дирекция "Социално подпомагане" по настоящ адрес на лицето с увреждане, с писмо с известие за доставяне (обратна разписка) чрез лицензиран пощенски оператор или по електронен път съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ, L 257/73 от 28 август 2014 г.) и на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги. Документи, получени след 17.07.2024 г., няма да се разглеждат.

ДОПУСТИМИ КАНДИДАТИ

Хора с трайни увреждания (деца и възрастни в трудоспособна възраст), съобразно заявената необходимост, независимо дали са учещи, заети, безработни, икономически неактивни. Изискване към кандидатите е да не са получили финансова подкрепа за задоволяване на заявена необходимост от конкретното високотехнологично помощно средство, за което кандидатстват, с едни и същи разходи за идентични или сходни дейности, финансирани едновременно от институция, оперираща с публични средства, за подпомагане на подобряването на социално-икономическия статус, активността за социално приобщаване и създаване на по-добри възможности за водене на независим начин на живот.

Всеки допустим кандидат може да подаде само едно заявление, в което да посочи само едно високотехнологично помощно средство в рамките на обявената процедура.

Видовете високотехнологични помощни средства, от които кандидатът може да избира, са посочени в Приложение №5 от Методиката за подбор на лица с трайни увреждания.

ВАЖНО ЗА КАНДИДАТИТЕ

Оценката на необходимостта и ползността от осигуряването на високотехнологичните помощни средства за хора с трайни увреждания се изготвя в 30-дневен срок от подаване на документите за кандидатстване от Комисии за оценка, създадени в Регионалните дирекции за социално подпомагане, където ще се провеждат заседанията им. Оценката се изготвя след задължително провеждане на интервю с кандидата - на място в Комисията или дистанционно чрез средства за видеоконферентна връзка, по избор на кандидата.

В срок до 7 дни от изготвянето на оценката Комисията за оценка издава експертна препоръка с **ОДОБРЕНИЕ ИЛИ НЕОДОБРЕНИЕ ЗА ИЗБРАНТО ВИСОКОТЕХНОЛОГИЧНО ПОМОЩНО СРЕДСТВО.**

Експертна препоръка с одобрение не означава получаване на високотехнологичното помощно средство.

След изготвяне на оценка на всички кандидати Агенцията за социално подпомагане съвместно с екипа за управление на проект "Предоставяне на помощни средства за лица с трайни увреждания" в Министерството на труда и социалната политика, създаден със заповед на министъра на труда и социалната политика, ще извърши процедура по подбор чрез класиране на всички кандидат-ползватели с издадена експертна препоръка с одобрение.

Подборът на кандидатите ще се извършва на база изчислената ползност на конкретното помощно средство спрямо степента на ограничена функционалност и работоспособност на кандидата по низходящ ред.

След приключване на подбора лицата ще се включват в списъци на одобрените ползватели по видове високотехнологични помощни средства и ще се насочат към съответните изпълнители по проект "Предоставяне на помощни средства за лица с трайни увреждания".

Информация за процедурата, заедно с всички документи, необходими за кандидатстването, са публикувани на официалната интернет страница на Агенцията на следния електронен адрес:

<https://asp.government.bg/bg/novini-i-akcenti-asp/obyava-za-podbor-na-kandidati-za-osiguryavane-na-visokot>

СПИСЪК НА ПРЕДОСТАВЯНИТЕ ВИСОКОТЕХНОЛОГИЧНИ ПОМОЩНИ СРЕДСТВА ЗА ЛИЦА СЪС ЗРИТЕЛНИ ПРОБЛЕМИ

1. Преносимо устройство с изкуствен интелект за хора със зрителни увреждания (незрящи или хора с частично зрение) - иновативна технология, базирана на силата на изкуственото зрение, комбинирана с новаторска технология за носене, четене на текст от всякакви повърхности, разпознаване на лица, продукти, банкноти, даване на информация за дата и час в реално време.

2. Софтуер за екранни четци за компютърни потребители с увредено зрение (електронни четци)/преносими четящи устройства със софтуер с набор от специално създадени приложения за изпълняване на действия за създаване на гласови или текстови бележки, слушане на аудио съдържание и други.

Видове устройства:

2.1. Преносима четяща машина с опция за оптично разпознаване на символи и говор на български.

2.2. Електронен четец (за персонален компютър).

2.3. Преносими видео увеличители (електронни лупи).

2.4. Екранна лупа (за персонален компютър).

2.5. Диктофон с речев съпровод.

2.6. Сканиращо устройство и софтуер за разпознаване на текст.

2.7. Умни устройства за улесняване на ориентирането и мобилността.

3. Преносим брайлов компютър с включени екранен четец/екранен увеличител.

Това устройство е създадено за потребители, които са слепи или сляпо-глухи и искат да имат мобилна връзка в училище, на работа и вкъщи, както и навън. Преносимото устройство предоставя работа с екранен четец с речев изход (за изпълняване на популярни действия като създаване на гласови или текстови бележки, слушане на аудио съдържание и други), както и пълен брайлов изход.

4. Брайлов дисплей

Това е устройство, което преобразува към брайл текстовата информация от екрана на потребителски компютър, смартфон или таблет. При избор на устройството е препоръчително да се провери

Годишно отчетно събрание

В средата на пролетта за общността на слепите в старопрестолния град настъпи момента за равностметка на извършеното за изминалия едногодишен период.

На 16 май 2024 г. в Клуба на пенсионера и инвалида се състоя годишното отчетно събрание на териториалната организация за община Велико Търново към Съюза на слепите в България.

Преди деловата част присъстващите отдадохме почит на починалите през периода. С приветствено слово към събралите се председателят Ненчо Обретенов откри форума. Отчет за дейностите, направените разходи по тях и за финансовото състояние на организацията ни прочете Теодора Обретенова. Беше предложена, обсъдена и приета план-програма за следващия едногодишен период с мероприятия в социалната, културната, спортната и интеграционната сфера.

Гости на събранието бяха г-жа Росица Димитрова – директор на Дирекция "Социални дейности и здравеопазване" при община Велико Търново, г-жа Мария Ерасилимова – началник-отдел "Социална закрила" при ДСП - Велико Търново, г-жа Наталия Рачкова – главен социален работник в отдел "ИОХУСУ" при ДСП - Велико Търново, г-жа Стефка Пенчева – председател на РО - Габрово и Десислава Маринова – сътрудник на РО - Габрово.

Представителите на държавните институции запознаха присъстващите на събранието с актуални разпоредби и промени в законодателството за правата и преференциите за хора с увреждания през 2024 година. Състоя се дискусия, иницирана от Пенчо Василев, по достъпността на градската среда и необходимите подобрения за улеснение на незрящи и слабовиждащи, в която отношение взе г-жа Димитрова - представител на общината в града.

Социалните служителки г-жа Ерасалимова, г-жа Рачкова и председателката на РО на ССБ за регион Габрово - г-жа Пенчева взеха отношение по повдигнати от Пенчо Василев въпроси относно Конвергентната програма на Република България 2024–2027 г., публикувана от Министерство на финансите, за поэтапното ежегодно снижаване на коефициентите за актуализиране на пенсиите по швейцарското правило. По предложение на г-н Василев беше обсъдено и превалутирането на пенсиите при въвеждането на еврото в замяна на националната ни валута - българския лев.

Представителките на Агенцията за социално подпомагане представиха програма и условия за кандидатстване за осигуряване на високотехнологични помощни средства по проект "Предоставяне на помощни средства за хората с трайни увреждания" по Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България. Срокът за кандидатстване е от 17 май до 17 юли 2024 година. Събранието премина в конструктивна атмосфера и приключи с раздаване на индивидуални хранителни пакети за присъстващите хора от организацията ни!

Пенчо ВАСИЛЕВ

Карнобат

Посетете Ветрино

Посетете Историческия парк, няма да сгрешите!

*"Така навярно съм орисан,
да се държа за своя корен,
по чувства, по душа и мисъл,
да бъда като всички хора."*

Пренасям се в моето детство. Та на нас, почти на всички, корените ни се губят дълбоко в селото. В паметта ми се мяркат трънените плетове, заградили селските дворове. Още усещам мириса на напираси треви, цветя, билки и онова босоного детство. Как да забравим снежните бури и виелици и оная пролет, пристигнала с цъфналите слънчогледи и буйните жита, плод на коравите длани на нашия български селянин!

Свел глава, съм застанал пред Историческия парк - Ветрино. Това дело на българи ли е? Ние оценяваме и се чудим на чуждото. То ни замайва главата. Само на него се възхищаваме и радваме. Нашето, родното, не заслужава ли нашето внимание? Нашата гордост? Ето едно място за гордост. Строителите на това историческо чудо могат без преувеличение да се наричат опълченците на България. Как в това време, когато всички като щури са хукнали за чужбина, достойни българи правят нещо, което ще учуди света - красиво Ветрино!

Ето как българи на българи откъщават, че искат да прославят България! Още със създаването на Историческия парк срещу него беше подета страховита кампания. Внушенията валяха едно след друго, като началото беше, че проектът е пирамида и е подвел инвеститорите, като им обещава гарантирана печалба, а самите те са хора, които от алчност и глупост са решили да вложат пари. Така, години беше убивана една идея, която е уникална по своя замисъл и изпълнение в целия свят.

Срещу безволието и обезбългаряването идва желанието да се докажем, че и ние можем. За това се искат воля, знание, пари и убеденост, че и ние, българите, можем.

Откъдето и да го погледнеш - всичко е изпитано с ум и златни ръце! Близко до път, близко до голям град, близко до наши морски курорти, големи паркови пространства - 136 декара. Изградени замъци от появата на човека до наши дни, няколко жилища и дворци на наши забележителни царе. Каквото и да пиша, ще бъда слаб да опиша гигантския труд на строителите, направили това архитектурно бижу! Първата работа, която направих в моята организация на незрящите, бе незабавно да бъде посетено това свято място за българите. При разговор с хората на връщане от това събитие всички изказаха радостта си от чутото и видяното, от това приказно историческо място.

Йовчо КУРТЕВ

София

Поредна изява на ВГ "Люлин"

На 17 май 2024 г. се проведе 21-вият фестивал на музикалното изкуство между всички столични читалища. Не за първи път участва и ВГ "Люлин". По регламент групата трябваше да изпълни 3 песни за 10 минути: "Нежни виолетки", "Всяка нощ в полунощ" и "Погледни ме нежно" със солистка Румяна Ковачева.

Групата спечели грамота за участие и статуетка с музикално съдържание, както и специална награда. Отделно беше наградена ръководителката на ВГ "Люлин" Райна Митина с диплом и със златен медал за принос към музикалното изкуство между читалищата в град София.

Съставът на журито бе възхитен от много добрата спятост и хубавите костюми на певиците.

Райна МИТИНА

Силистра

Конкурс за млади добруджански народни изпълнители

На 19 май на сцената на Народно читалище "Пробуда - 1940" в китното добруджанско село Калипетрово се проведе XIV Конкурс за млади добруджански народни изпълнители "С песните на Васила Вълчева". В конкурса взеха участие 30 млади изпълнители от областите Силистра, Добрич и Варна. В тричленното жури бе и съюзният ни член народната певица Недка Симеонова. Откривайки конкурса, Недка Симеонова изпълни своя авторска песен, посветена на Васила Вълчева. Гости на събитието бяха кметът на община Силистра Александър Сабанов, зам.-кметът по хуманитарни дейности в община Силистра Стилиян Стойчев, кметът на село Калипетрово Никола Узунов и родственици на Васила Вълчева. По предложение на кмета на Калипетрово и читалищното настоятелство следващият конкурс ще е през 2026 година и ще бъде със статут на национален. Всички участници получиха дипломи и парични награди от спонсори.

НАШИЯТ БРАЙЛ Прочети ме с пръсти

И тази година Национално читалище "Луи Брайл 1928" организира традиционния конкурс по брайлова грамотност, който се провежда около 24 май.

Този път той премина на 30 май и в него взеха участие четирима възрастни брайлисти и осем ученици от софийското училище за деца с нарушено зрение, носещо името на гениалния създател на брайловото писмо.

Както и в предишни години, конкурсът премина в два основни модула – бързо и правилно прочитане на малък откъс от подбрано литературно произведение и правилно писане на откъс от друга литературна творба и художествено четене.

За възрастните участници и децата творбите бяха подбрани тематично в съответствие с възрастта им. Журито бе в състав: председател – дългогодишният брайлист Петър Стайков и членове – Йордан Младенов - председател на Национално читалище "Луи Брайл 1928", Савка Кацарска - преподавател в училището за деца с нарушено зрение в София, Румяна Димитрова - бивш преподавател по брайлова грамотност в софийския ЦСРИ "Светлина" и Марина Петкова - редактор в списание "Зари".

В първия модул на конкурса при възрастните бяха отбелязани изключително добри резултати.

Първото място спечели дългогодишният участник и опитен брайлист Хари Хараламбов.

С огромно удоволствие журито констатира, че освен национален състезател по шоудаун Бехие Ахмед се показва и като изключително добър брайлист и напълно заслужено спечели второто място, като нейната писмена работа бе единствената с нула грешки, а разликата се образува от скоростта на четене.

Трети се класира Андрей Григоров.

При децата първа стана Димана Маринова с единствена грешка при писането.

Второто място спечели Александра Каймакчиева, чиито показатели и при четене и при писане бяха много близки до тези на Димана.

Третото място остана за Христиана Брайкова.

За пореден път е добре да се подчертае, че брайловото ограмотяване се случва с много четене и писане. Единствено брайлово грамотният незрящ човек може да се приеме като истински грамотен, тъй като ограмотяването чрез компютър също дава определен вид грамотност, но тя е различна от грамотността на владеещите брайловото писмо.

Вторият модул от конкурса премина в Столична библиотека при пълна зала и с присъствието на кмета на столичния район Средец г-н Трайчо Трайков.

В приветствието си председателят на националното читалище г-н Младенов подчерта, че през последните две години интересът към брайловите книги се е повишил, което се изразява в много

повече предоставяни и прочетени томове, както и в увеличаването на броя на читателите и ползвателите на брайловата библиотека.

Значително се е подобрило качеството на доставяне на книгите, както и на тяхното отпечатване, благодарение на въвеждането на модернизирана технология в читалището.

Участниците в този изключително интересен и приятен модул на конкурса бяха оценявани както в предишни години от гласовете на публиката, така и от жури с председател Петър Стайков и членове – Петкана Ботева-Димитрова - библиотекар в Националното читалище "Луи Брайл 1928", и Росица Милчева - учител в едноименното училище за деца с нарушено зрение.

Всеки от участниците изтегли чрез жребий своя текст за художествено четене, като имаше възможност предварително да се запознае с него и да се поупражнява.

Пръв беше Сейди Юруков, който представи откъс от "Българи от старо време" на Любен Каравелов. След него откъс от "Вечери в Антимовския хан" на Йордан Йовков прочете Хари Хараламбов, а веднага след Хари откъс от разказа "Задушница" на Елин Пелин представи Стоян Господинов.

Тази година в подбора на произведенията са участвали и активни читатели на брайловата библиотека. Именно разказът на Елин Пелин е бил по тяхно предложение, както и следващият - "Кумата Берта" на Чудомир, който прочете Андрей Григоров.

Андриан Асенов представи брилянтно друг откъс от "Българи от старо време" на Каравелов, където отношенията на дядо Либен и хаджи Генчо са се развили вече в друга плоскост, благодарение на копривщенските свахи.

Следващият разказ - "Съседки" на Георги Райчев, не е наличен в брайловата библиотека и е бил разпечатан специално за конкурса. Много артистично той беше прочетен от Ивайло Величков.

Последните две произведения бяха представени от две момичета – все още ученички.

Най-малката участничка Димана Маринова – ученичка от четвърти клас, прочете един изключително труден като текст откъс от "Алиса в страната на чудесата" от Луис Карол, но не в традиционния превод, с който сме свикнали от малки, а много по-нов.

Труден, защото бе изпълнен с много сложни измислени думи, с които детето се справи перфектно. Другата творба бе прочетена от шестокласничката Александра Каймакчиева и това бе началото на "Том Сойер" от Марк Твен.

Всички участници се справиха със сложната задача на художественото четене превъзходно, като четирима от тях участваха и бяха отличени и в предходния модул от конкурса.

В самия край журито определи първата класирала се тройка, като тя бе обявена след гласуването на публиката.

Трети се класира Сейди Юруков, втори стана Хари Хараламбов, а всеобщ фаворит бе Андриан Асенов. Отличени и наградени бяха и най-активните и четящи ползватели на брайловата библиотека на читалището за миналата 2023 година.

Първото място заема Ивайло Величков с 261 прочетени брайлови тома.

Втора е Иванка Никифорова с 244 прочетени тома, а след нея е Христина Цветкова с 228 тома.

Специални награди получиха и активни читатели – деца от Пловдив.

Това са шестокласникът Костадин Тодоров, който е прочел 165 брайлови тома, и четвъртокласничката Димана Маринова, прочела 131 тома.

Конкурсът се организира и проведе с финансова подкрепа от РО - София.

И с риск да се повторя, отново бих искала да апелирам към всички незрящи хора – млади, стари, тези от средното поколение, деца.

Независимо от това дали сте родени без зрение, или сте го загубили впоследствие, учете брайловата азбука, пишете, четете, усъвършенствайте брайловата си грамотност, защото това е един от пътищата към изграждането ви като образовани, интелигентни и добре информирани хора с широка обща култура!

Марина ПЕТКОВА

ПРОЕКТИ Чуждоезиковото обучение - повече шанс за трудова реализация на незрящите младежи

Статистиката показва, че младите хора с увредено зрение, владеещи поне английски език, имат четири пъти повече шанс да намерят работа от своите връстници със същото увреждане. Те намират трудова реализация не само в специализираните институции, а и в други компании, някои от които международни. Логично се стига до извода, че чуждоезиковото обучение на тази категория граждани е от особена важност. Националното читалище на слепите "Луи Брайл 1928" преди повече от 45 години организира първите курсове по английски език за незрящи. Пак по това време бяха отпечатани и първите брайлови учебници по системата "Екерсли". Въпреки че оттогава измина много време, не може да се каже, че сега има достатъчно специализирани учебни материали за провеждането на подобни курсове. Това се отнася особено до нивата за напреднали. В момента в читалището се провежда точно такъв курс и нуждата от систематизирана английска граматика на брайл е голяма. Със същия проблем ще се сблъска всяка друга институция, заета се с това начинание. Ето защо читалищното ръководство реши да потърси финансиране за справянето с този проблем. Нашата идея за проект беше одобрена като един от финалистите в програмата "Vivasom Регионален грант", която

телекомът реализира в партньорство с Български център за нестопанско право. Участвахме в обучения с опитни специалисти от нововъведената акселераторска програма. Те не само дадоха ценни съвети за това как да представим идеите си, но създадоха и условия за установяване на неформални контакти между десетте организации финалисти в Регионалния грант.

В резултат от всичко това през август тази година ще бъде издадена на брайл една от най-добрите граматики за изучаване на английски език под авторството на Майкъл Винс. Това помагало е изключително ценно и ще даде възможност на незрящите, включени в обучителни курсове, да усвоят езика на високо ниво, да го използват в своите социални контакти, комуникация и трудова реализация. По същия проект ще бъдат издадени и две адаптирани книжки художествена литература на английски език за ниво "Advanced". Книжките ще имат брайлов и аудиовариант. Те ще помогнат за развиване на уменията не само за четене, но и за разбиране на езика.

Изказваме сърдечна благодарност на Vivacom за подадената ръка. Направената инвестиция е за дълги години напред и от нея ще се възползват много млади хора с увредено зрение.

Йордан МЛАДЕНОВ

РЕКЛАМИРАЙТЕ ПРИ НАС Рекламна тарифа на списание "Зари"

Корици:

- Втора корица (1 цвят) – 150 лева.
- Втора корица (4 цвята) – 230 лева.
- Трета корица (1 цвят) – 150 лева.
- Трета корица (4 цвята) – 230 лева.
- Четвърта корица (4 цвята) – 300 лева.

Вътрешни страници:

- Цяла страница (1 цвят) – 100 лева.
- Цяла страница (4 цвята) – 170 лева.
- Половин страница (1 цвят) – 70 лева.
- Половин страница (4 цвята) – 100 лева.
- Четвърт страница (1 цвят) – 40 лева.
- Четвърт страница (4 цвята) – 70 лева.
- 1/8 страница (1 цвят) – 25 лева.
- 1/8 страница (4 цвята) – 30 лева.
- 1/16 страница (1 цвят) – 15 лева.
- 1/16 страница (4 цвята) – 20 лева.

За фиксирано място – плюс 10%.

Цените са без ДДС

Отстъпки:

- 10% за 3 поредни реклами.
- 15% за 6 поредни реклами.
- 25% за 12 поредни реклами.

** Цените са при предоставен готов файл от страна на рекламодателя. За изработване на файл от*

предпечатта на списание "Зари" цената е по допълнително договаряне.

РЕКЛАМНА СТРАНИЦА Представяме ви "Успех Филтър ССБ" ЕООД

**USPEH
FILTER**

www.uspehfilter.com

София, 1360 бул. „Европа“ 138

Тел: 02 926 88 33, 02 926 88 44

Факс: 02 926 88 98

www.uspehfilter.com

e-mail: info@uspehfilter.com

„Успех Филтър ССБ“ ЕООД е специализирана фирма за производство на филтри за очистване на въздуха за всички видове климатични инсталации и чисти помещения, предфилтри, фини филтри и абсолютни филтри тип „HEPA“, филтри за двигатели с вътрешно горене и индустриални филтри.

Модерното оборудване съчетано с влагани материали от водещи фирми в света дава възможност за висока производителност и качество на продуктите.

СПОРТ Държавно индивидуално първенство по шахмат

В периода 9-12 май 2024 г. в хотел "Хоризонт" - Обзор се проведе държавното индивидуално първенство по шахмат за хора със зрителни увреждания.

Първенството премина в седем кръга - по швейцарската система, а шахматистите бяха разделени в три дивизии: мъже първа и втора дивизия и една женска дивизия. В състезанието се включиха 20 отбора. Общият брой на участниците бе 91, като в това число се включваха играчи, съдии и придружители. За СКИ "Витоша" се състезаваха: Илинка Дилкова, Байрие Емин, Милена Янева, Николай Живков, Пламен Буров, Теодор Стоянов и Павел Велков. След три дни оспорвана надпревара, се оформи следното крайно призово класиране:

Първа дивизия - мъже

Злато и купа за Константин Ангелов от СКС "Успех" - Варна.

Сребро за Валентин Минчев от СКС "Успех" - Варна.

Бронз за Расим Низам от СКЛУ "Изгрев" - Пловдив.

Втора дивизия - мъже

Злато и купа за Иван Ченков от СКИ "Ямбол 21" - Ямбол.

Сребро за Николай Димитров от СКИ "Пирин спорт 2013" - Благоевград.

Бронз за Никола Илиев от СКИ "Пираните" - София.

Жени

Злато и купа за Илинка Дилкова, шампион за поредна година в дивизия жени, от СКИ "Витоша" - София.

Сребро за Мария Гатева от ОСКСГ "Марица" - Пловдив.

Бронз за Байрие Емин от СКИ "Витоша" - София.

Бяха раздадени призови награди за най-млад играч на Теодора Джибир, за най-възрастен играч на Димитър Петков и за феърплей на Борислав Лазаров в състезанието.

Най-възрастният шахматист (85-годишният Димитър Петков) подари гонг на ФСХЗУ, с който се откриваше началото на всеки кръг.

Купите и медалите бяха връчени от д-р Иван Янев (председателя на ФСХЗУ), Десислава Горанова (помощник-председател във ФСХЗУ), Николай Ставрев (главен треньор на националите по шахмат), Пламен Станчев (главен съдия на турнира) и Любомир Василев (помощник-съдия).

Ски "Витоша"

Параолимпийски дни "Варна 2024"

От 31 май до 2 юни в спортна база "Спортпалас" се проведе параолимпийски дни "Варна 2024".

Събитието се организира от Спортен клуб за интеграция "Атлет" съвместно с Община Варна и Българска параолимпийска асоциация, както и с подкрепата на варненските спортни клубове за хора с увреждания.

Проведоха се турнири по:

- спортна табла;
- шоудаун – отборно;
- стрелба с лък;
- тенис на маса за хора с двигателни увреждания.

31 май

В турнира по спортна табла се включиха 20 състезатели от 11 спортни клуба.

Класиране:

1. Димитър Хинев - СКС "Успех" - Варна
2. Павлин Митев - СКХУ "Доростол - 2011" - Силистра
3. Теодор Стоянов - СКИ "Витоша" - София.

Събитието беше отразено в телевизионното предаване "България в 60 минути". Там своето мнение за спорта за хората с увреждания изказа Евелина Николова - председател на СКИ "Атлет". Готовност за съдействие изрази г-н Юрджан Ахмед - директор на ОП "Спорт Варна".

1 юни

Проведе се отборен турнир по шоудаун, в който се включиха 41 състезатели от 12 отбора.

Класиране:

1. СКИ "Витоша" - София
2. СКИ "Вихър" - Варна
3. СКХУ "Доростол - 2011" - Силистра.

Отборът на СКИ „Атлет“ остана на 5 място.

2 юни

Турнир по стрелба с лък за незрящи. Участваха 32 състезатели от 10 клуба.

Класиране:*Мъже Б1*

1. Ваньо Биячев - СКИ "Вихър" - Варна
2. Стоян Минчев - СКС "Успех" - Варна
3. Годор Андонов - СКИ "Пираните" - София.

Мъже Б2/3

1. Кристиан Димов - СКИ "Атлет" - Варна
2. Теодор Стоянов - СКИ "Витоша" - София
3. Филип Филипов - СКИ "Атлет" - Варна.

Жени Б1

1. Недялка Стойкова - СКС "Успех" - Варна
2. Камелия Добрева - СКИ "Атлет" - Варна
3. Силвия Чаушева - СКИ "Витоша" - София.

Жени Б2/3

1. Евелина Николова - СКИ "Атлет" - Варна
2. Емка Танова - СКЛУ "Изгрев" - Пловдив
3. Анелия Джингарова - СКИ "Дунав - 2013" - Русе.

СКИ "Атлет"**Европейско първенство по стрелба с лък за хора с увреждания**

Рим, Италия, 18-25 май 2024 г.

В периода 18-25 май 2024 г. в италианската столица Рим се проведе европейското първенство по стрелба с лък за хора с увреждания. България за първи път в своята история изпрати свой представител. Незрящият стрелец Иван Янев и националният треньор Иван Иванов проправиха първата пътека за нашата страна.

Благодарение на Министерството на младежта и спорта нашият стрелец се състезаваше с висок клас оръжие и оборудване, както и нова олекотена тактилна стойка.

Поради спецификата на състезанието програмата бе малко по-различна от класическите състезания по стрелба с лък. Тъй като тук има множество категории и полово разделение на състезателите, се налага преоформяне и пренареждане на терена многократно. Програмата беше съставена така, че преди официалните стартове имаше достатъчно време за тренировки на терена. В началото у всички треньори и състезатели се появи известен момент на смут, тъй като, бидейки състезание на открито, всички бяха подготвени за укрепване на тактилните стойки върху тревен терен. Тук обаче най-вероятно заради наличието на състезатели, стрелящи от колички, организаторите бяха решили огневата линия да бъде на тартановата писта, върху която укрепването на тактилните стойки се оказва предизвикателство, с което трябваше да се справят треньорите. В крайна сметка всеки треньор укрепва своята стойка кой както намери, като активно се ползваха тежести за шатри, каквито имаше на терена. Преди официалния старт бе определено точно фиксирано време, в което трябваше съответният състезател да премине медицинска класификация.

Обикновено в състезанията по стрелба с лък, след дните за свободни тренировки, има ден, който е само ден за официална тренировка и проверка на екипировката и оборудването. Тук обаче схемата беше направена по-различно. Сутринта имаше официална тренировка от категория VI1 и VI2/3, както и преминаване на проверка на оръжието и екипировката и потвърждение на медицинската класификация. След обяд и кратка почивка започнаха квалификациите, тоест официалните зачетни серии. Изготвянето на програмата по този начин още веднъж показва, че на такъв ранг състезания би трябвало да участват само добре подготвени състезатели, тъй като един ден официална тренировка и квалификация означава много изстрели, за които без предварителна общофизическа подготовка е невъзможно за състезателя да успее да работи правилно и да може да контролира лъка до края на зачетните серии.

По време на неофициалната тренировка пред всички треньори и състезатели възникна нова задача за решаване, която беше предизвикана от неправилния подбор на предпазна мрежа за улавяне на стрели и нейния неправилен монтаж от страна на организаторите. Това доведе до необходимостта от спешна смяна на всички пера на стрелите, което съответно предизвика пълна промяна в настройката на лъка.

За да могат да издържат, да не се мачкат и късат перата, се наложи да бъдат сменени с тежки и твърди пера, които по принцип се използват за компаунд. Това съответно промени полета и групирането на стрелите.

След трите серии загрявка квалификацията преминава нормално, като Иван Янев имаше много добри серии и други – не толкова. Почти през цялото време имаше вятър, който определено влияеше върху попаденията. В тази категория на стрелбата с лък за незрящи най-големият проблем е контролът на баланса на тялото спрямо тактилната стойка. Това е въпрос, който занимава всички треньори в тази среда и всеки се опитва да измисли начин за по-качествен контрол на баланса. Този въпрос продължава да е на дневен ред пред всички занимаващи се със стрелба с лък за незрящи.

След края на квалификацията Иван се класира на шесто място, което в схемата за елиминации го изпрати срещу състезателя от Кипър Христос Мисос, от когото загуби с резултат 6:2. С този резултат Иван се класира на пето място в крайното класиране. Тройката придоби следния облик: Матео Панариело от Италия зае третото място, второто остана за кипърца Мисос, а шампион стана белгиецът Рубен Ванхолебеке.

Анализирайки елиминациите на всички, става видно, че никой от тези състезатели, влезли в тройката, не е непобедим. Всеки един от тях в определени моменти се подава на психическото натоварване и съответно има и немалко слаби серии. Единствено белгийският състезател държи сравнително стабилен и константен резултат.

Изводът от това състезание за мен е, че подготовката на Иван Янев и развитието на стрелбата с лък за незрящи в България се движат в правилната посока и се развиват доста добре. В крайна сметка, ако искаме по-добри и стабилни резултати, както във всеки спорт, така и тук, освен сериозната и правилна подготовка са необходими и възможно най-много участия на международни състезания, тъй като конкуренцията в България е несравнима с конкуренцията навън. Всяко едно международно участие дава на състезателя опит, което води до натрупване на увереност в последващите състезания. Без много международни състезания, каквато и подготовка да се прави, няма как да се очакват добри класирания.

Иван ИВАНОВ,
национален треньор по стрелба с лък

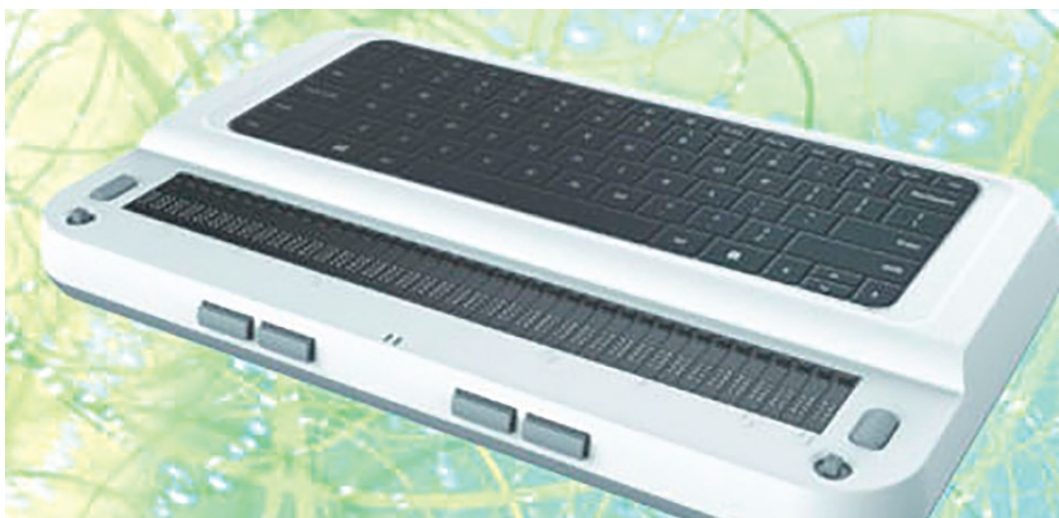

Представяме ви техническа информация за две от изделията, за които могат да кандидатстват наши членове по проект "Предоставяне на помощни средства за хората с трайни увреждания" по Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България, финансиран по Механизма за възстановяване и устойчивост на Европейския съюз.

Членове на Технологичния съвет се срещнаха с доставчика за получаване на допълнителна информация във връзка с последващото обучение за ползване.

Преносим 40-клетъчен брайлов компютър Seika Studio

Представяне

Seika Studio е иновативен преносим компютър, предназначен за потребители, ползващи брайл. Със своя 40-клетъчен брайлов дисплей и възможност за работа с Microsoft Windows това устройство предлага функционалност и удобство.

Основни функции и режими на работа

Seika Studio предоставя три основни режима на работа:

1. Компютърен режим. В този режим Seika Studio функционира като пълноценен компютър, оборудван с предварително инсталиран Windows и екранния четец NVDA. Потребителите могат да инсталират и предпочитан от тях екранен четец за Windows като JAWS, SuperNova и други. Възможно е и инсталирането на всеки друг предпочитан от потребителя Windows софтуер.
2. USB режим. Позволява свързване с външни устройства чрез USB кабел, като използва брайловия дисплей за четене и QWERTY или 8-точкова клавиатура за писане (осемточковата брайлова клавиатура ползва бутоните от стандартната QWERTY клавиатура - бутоните с букви A, S, D, F, J, K, L, ;).
3. Bluetooth режим: Налична е и безжична връзка с различни устройства, включително PC, Mac, iPhone и Android, използвайки брайловия дисплей и клавиатурата.

Характеристики и спецификации

- Брайлови клетки - 40 опресняващи се клетки с 8 точки.
- Клавиатура - QWERTY клавиатура и режим на брайлова клавиатура с 8 точки - ползват се бутоните

от QWERTY клавиатурата. Между двата режима QWERTY и брайл се превключва чрез хардуерен бутон.

- Операционна система - Windows 10/11.
- Процесор - 11-то поколение Intel Core i3.
- RAM памет - 16GB (разширяема до 64GB) DDR4.
- Памет за съхранение - 1TB NVMe M.2 SSD.
- Свързване - Intel WiFi 6, Bluetooth 5.1, USB кабел, HDMI и USB Type-C Display Port.
- Звук - вътрешни стерео високоговорители и микрофон, 3,5 мм жак за слушалки.
- Батерия - до 60 часа в режим на брайлов дисплей и над 8 часа в компютърен режим.
- Размери и тегло - 32 x 19 x 5 см; 1,6 килограма.

Брайлов дисплей Seika, версия 3 Pro

Представяне

1. Капацитет на дисплея от 40 клетки.
2. Лек и компактен за пренасяне.
3. Захранване чрез USB без необходимост от допълнителен адаптер.

Спецификации:

- Дисплей: 8-точков брайлов;
- капацитет на дисплея: 40 клетки;
- курсорни клавиши: 8 клавиша;
- сензорни клавиши: 40 клавиша;
- интерфейс: USB;
- захранване: чрез USB;
- размери: 33 x 9,5 x 3 сантиметра.
- тегло: 600 грама.

Брайловият дисплей не разполага с вътрешна памет, няма автономно захранване и може да бъде ползван само ако е включен към компютър.

По данни на фирмата-доставчик

Как може да бъде полезно преносимото четящо устройство Pearl

Силвия ДАЦИН

Обект на настоящата статия ще бъде преносимото четящо устройство Pearl. Това е високотехнологично помощно средство, което позволява бързо сканиране и прочитане на документи. Работи със софтуера OpenBook за Windows.

Какво представлява камерата Pearl?

Тя е сгъваема и лесно преносима. Бързо и без проблем се разгъва. Необходимо е да се свърже към компютър чрез USB, за да заснеме материала, който искате да прочетете.

Как трябва да се позиционира камерата за по-добро заснемане?

Няма утвърден стандарт за това. Можете да я поставите според вашите предпочитания, както ви е

удобно. Но все пак ще е по-добре, ако я позиционирате точно срещу вас.

Как трябва да бъде поставен хартиеният документ, който искате да сканирате?

Необходимо е той да бъде точно под окото на камерата. Стойката на Pearl има ограничители в предната си част, които могат да ви ориентират как да поставите документа. Излишно е да правим уточнението, че напечатаният текст трябва да е отгоре. Независимо дали е ориентиран правилно, или е обърнат наобратно спрямо камерата, OpenBook ще го разпознае коректно.

Софтуерът за управление на камерата достъпен ли е за работа с екранен четец?

Да, OpenBook е напълно достъпен. Той е озвучен със собствена реч, което означава, че може да се използва и без активен екранен четец. На компютъра трябва да е инсталиран поне един речев синтезатор, който поддържа български, ако ще се сканират текстове на този език. OpenBook може да се управлява чрез клавишни комбинации.

Четящото устройство Pearl има вградена LED лампа. Тя се включва с клавишната комбинация Control + L, докато сте в прозореца на OpenBook. Необходимо е да се използва в случаите, когато няма достатъчно светлина в помещението.

Предимството на камерата Pearl пред много други подобни устройства е, че тя дава на незрящите и на хората с намалено зрение моментален достъп до печатни текстове. Може да сканира около 20 страници в минута, докато чете. А какво по-хубаво от това бързо и лесно да се извлече информация от всякакви материали на хартиен носител? Така хората с нарушено зрение могат самостоятелно да четат пресата, да преглеждат хартиени документи. Това ще ги направи много по-независими.

Когато получат документ от дадена институция, ще могат сами да се запознаят със съдържанието му.

Сканираният текст се разпознава изключително бързо. С натискането на един бутон се заснема страница, а след няколко секунди тя се изговаря с избрания речев синтезатор. За допълнително удобство е предвидена възможност за контрол на скоростта и тембъра. Има режим за автоматично заснемане, когато потребителят отгърне на нова страница. Това е много удобно при сканиране на книги.

OpenBook отчита, когато са заснети две страници едновременно и ги разделя. Ако в документа има колони, софтуерът ги разграничава и подрежда.

Когато текстът бъде разпознат, има възможност да му се направи основно форматиране. Поддържат се и някои визуални настройки, които улесняват четенето от хора с остатъчно зрение. Можете да изберете шрифт, размер, цвят на текста, на фона и така нататък. И не на последно място - разпознатият текст може да се запази в някой от популярните формати за електронни документи или като изображение. Преносимото четящо устройство Pearl е сравнително леко и компактно. Сгъваемо е и това го прави удобно за пренасяне. В комплекта е включена елегантна чантичка, която защитава устройството от удари и надрасквания

Какво представлява брайловият компютър b.book

Стефан ЦВЯТКОВ

Може би някои от вас са чували понятието брайлов компютър. На пазара се предлагат няколко такива устройства, като едно от тях е b.book. Брайловият компютър е специално предназначен за използване от хора с нарушено зрение, които владеят брайловата азбука. В тази публикация ще ви представя един такъв продукт.

B.book е с форма на малък лаптоп. Погледнат отгоре може да бъде сбъркан с брайлов дисплей. Има всички бутони, с които обикновено са снабдени тези устройства – 32 бутона за придвижване на курсора, клавиатура за въвеждане с 10 бутона, 2 клавиша с посоки напред и назад за четене чрез брайловия дисплей. Добавени са и допълнителни бутони – 2 джойстика и 6 функционални клавиша. Портовете на b.book са разположени в лявата и дясната странична част на устройството. Налични са 2 USB 3.1 и 2 USB 2.0, микро HDMI за включване на външен дисплей, 3.5 аудио жак, Ethernet, четец на SD карти, USB C PD порт за зареждане. Като се има предвид, че много съвременни лаптопи имат само по 2 USB-A порта, четирите при b.book са съществено предимство.

Този малък компютър идва с предварително инсталиран Windows 11 и екранните четци NVDA и JAWS. За последния е необходимо закупуването на лиценз. Можете да инсталирате и всяко друго приложение, което използвате на стандартния ви компютър с Windows.

Устройството няма вграден графичен дисплей. Имате възможност да свържете външен монитор чрез микро HDMI порта на b.book. Хората, които владеят брайловата азбука, могат да използват вградения брайлов дисплей с 32 клетки. Той показва текста, който се изговаря от екранния четец. Когато не е свързан външен дисплей, b.book не може да се използва без активен говорещ софтуер (NVDA или JAWS). Това е така, защото екранните четци обикновено подават текст към свързания брайлов дисплей, какъвто има и b.book.

Устройството е компактно и сравнително леко, а корпусът е гумиран и устойчив на удари. Предлага се с удобна чантичка за пренасяне и съхранение. Вградената батерия може да осигури до 10 часа използване. B.book успешно комбинира функциите на малък компютър и брайлов дисплей.

Предвидено е устройството да може да се управлява изцяло чрез вградената брайлова клавиатура, двата джойстика и шестте функционални бутона, които включват клавиши като Escape, Alt, Control и така нататък. Този тип управление изисква свикване и запомняне на всички клавишни комбинации. Работата с b.book по този начин може да е по-бавна, понеже в много случаи е необходимо да се използват комбинации с по 4 - 5 клавиша, за да се симулира натискане на Alt + TAB например. Ако обаче към устройството се свърже стандартна клавиатура чрез USB или Bluetooth, управлението му по никакъв начин няма да се различава от това на стандартен лаптоп.

b.book има вградени високоговорители. Липсата на графичен дисплей може да е предимство за хора с нулево зрение, понеже ако има такъв - ще консумира излишно количество енергия и ще заема допълнително пространство. За човек с нормално или остатъчно зрение обаче се изисква свързване на външен дисплей чрез микро HDMI порта на b.book, за да може потребителят да вижда какво се случва на практика при работа с устройството.

Параметрите на b.book са достатъчни за сърфиране в интернет, текстообработка, изпълнение на стандартни задачи в работата и ежедневието. Този брайлов компютър може да е полезен при изготвяне и редактиране на текстове, учене на езици, програмиране, четене на книги без реч и във всички други дейности, за които е подходящо използването на брайлов дисплей.

Режимът "Braille Terminal" позволява да свържете b.book към вашия компютър, смартфон или таблет, за да го използвате като обикновен брайлов дисплей. Устройството разполага с вграден Wi-Fi и Bluetooth.

BeeMyEyes излезе вече и за Windows

Ивайло ЦАНКОВ

С радост ви съобщавам, че BeeMyEyes излезе вече и за Windows.

За да го използваме пълноценно и от своя компютър е важно да направим следното:

- Инсталираме приложението от microsoft store тук:

<https://www.microsoft.com/store/productId/9MSW46LTDWGF?ocid=pdpshare>.

- След това влизаме с нашия Фейсбук профил. Понастоящем с акаунт в Гугъл не може да се влезе!

- След като се логнем, ще се озовем в прозорец с няколко опции. Можем да ги разгледаме и използваме с натискането на табулатор или като натиснем клавишната комбинация, съответстваща на опцията, която ни е нужна.

Те са дадени на английски, но аз ще ги напиша на български.

Първата от тях е описание на екрана. Подходяща е за онези ситуации, в които сме отворили някакъв прозорец със снимка, например във Фейсбук, но може и навсякъде другаде. Описва и текст, който е видим в екранната област. За да могат клавишните комбинации да сработват от всяко едно място, на което сме се фокусирали, приложението BeeMyEyes трябва да бъде отворено на заден план. И така:

- първата опция (описание на екрана) се извиква с CTRL + ALT + H;

- следващата опция е заснемане на изображение, като приложението ще използва камерата, която имаме в наличност за компютъра или за лаптопа. Извиква се със CTRL + ALT + J. Тук е важно да отбележа, че ако използвате екранен четец като Jaws, тази клавишна комбинация би могла да влезе в конфликт с програмата. В моя случай това не се случува;

- третата функция е описание на изображение от файловия мениджър. Извиква се, като се натисне CTRL + ALT + K. Ще се отвори диалогов прозорец, от който можем да си изберем изображение за разпознаване;

- и накрая последната, четвърта, възможност е извикване на изображение от клипборда. Това става със следната клавишна комбинация - CTRL + ALT + L.

Важно!!!

Когато дадено изображение се сканира, ще се отвори поле за допълнителни въпроси, в което можем да задаваме въпроси, свързани с онова, което искаме да разпознаем.

Приятно и ползотворно ползване!

П.С.

До момента моите впечатления са много добри

ЮБИЛЕИ Иван Тодоров на 80 години

Има много празници в живота на човека, от тях единият е ден на равносметка. Той ни дава правото да се обърнем назад към изминалите дни и да потърсим сред всички житейски истини само онези, които оформят точното име на всяка човешка личност.

Всеки човек има в живота си една отправна точка, едно начало. За Иван Тодоров тя е 9 май 1944г, когато е роден в семейството на Митка и Годор Тодорови.

Той е третото дете в семейството, след братята Недялко и Мишо и преди сестрата Анка. Като проходил, от таблата с предложените му играчки той избрал молива и всички възкликнали, че ще стане я писар, я писател. А той станал конструктор, художник.

В детството си Иван се захласвал по инструментите в работилничката на вуйчо си и все опъвал кабели и жици. Веднъж баща му така се оплел в тях, че доста се наранил и се прибрал в къщи контузен. Майка му веднага разбрала, че той е пакостникът и започнала да раздава правосъдие с дилафа, а баща му го взел на коляното, погалил го по главичката и попитал какво е това.

- Юююзина! - проплакал Иван, а татко му казал:

- Прави, прави мойто момче!

И бащината ласка го насърчила да се занимава с разни инструменти, да създава машинарийки - дори каручка, в която впрегнал уличните кучета...

Веднъж намерил в къщи химически молив и нарисувал варосаните бели стени в стаята. Освен че получил порция пердах, майка му го накарала да трие рисунките и да държи бакъра с варта, докато измаже стените...

Явно това с рисуването е генетично наследство, защото дядо му майсторски рисувал каруци. А наш Иван изрисувал и стените на тоалетната, на курника... Възхищавал се на рисунките на художника Михаил и често наблюдавал работата му. Към рисуването го насърчил и учителят Георги Радилов. Иван започнал да рисува пейзажи, портрети, натюрморти... После в училище му възлагали да пише лозунги, стенвестници.

Когато пораснал, вуйчото официално му разрешил да ползва инструментите му. Иван бил горд и щастлив, почувствал се отговорен. И тогава разгърнал нова страница в живота си - записал се в Първа гимназия. Започнал учебната година, но един ден по време на час помолили учителката:

- Да излезе Иван Тодоров, с чантата и учебниците от чина!

Директорите на гимназията и Механотехникума се разбрали да го приемат в престижното техническо училище. Там се влизало трудно, дали му униформа, отпуснали му и стипендия. Уменията му са забелязани и историкът Сутрев му възлагал да изготвя исторически карти за часовете по история. По практика пък изработвал предмети с голяма прецизност - чук, секач, ножовка, менгеме, абрихт, малък банциг. В края на учебната година направили изложба и всички инструменти били продадени.

По-късно Иван участвал и в изложбите за техническо и научно творчество в Дома на техниката.

Направил модел на радиоуправляем кораб, на самолет, модел на парна машина, дори на микроскоп.

Съвестен и усърден ученик, Иван Тодоров се старае да не изгуби стипендията и завършва успешно 5-и курс.

В казармата в град Мичурин (сега Царево) началниците откриват способностите му да рисува и пише красиво и постоянно използват таланта му. Затова пък младият войник има възможност често да излиза в отпуска.

Докато работи с три следдипломни квалификации в "Клима" - София, завършва обучение по тежкотоварни конструкции в Института по промишлена естетика – София, а впоследствие и по трудово право и техническа безопасност и охрана на труда. Той държи да е актуален в знанията си, да е конкурентен и пригоден за всякакви ситуации.

Творческата му мисъл е направила перископ в таванската стая, нещо като видеонаблюдение. Със сядането на фотьойла пък зазвучава музика. Отделно има масичка, минибар и други изненади - все лично творчество.

През 1969 г. Иван Тодоров работи в ТПК "Г. Сотиров". В кооперацията по това време се развивали много дейности - тенекеджийски работилници, заваръчни и дърводелски услуги, авторемонтни, топломонтажни, часовникарски и бояджийски. Изработвали се каруци, файтони, фургони. Нашият юбиляр получил задачата от ръководството на кооперацията да обособи конструктивно бюро заедно с колегите си. Под негово ръководство е направен първият български прицеп или полуремарке. За този успех ръководителят Радичков организира банкет и поканил всички семейно, за да им бъдат връчени

тържествено грамотите и значките. Обаче Иван Тодоров не е семеен по онова време и решил да покани секретарката на кооперацията. Да, но тя била заета и предложила на нейно място да отиде приятелката

Рачето.

В ресторанта тържеството е в своя върхов момент. Лично представителят на министерството Гачев връчва на Иван Тодоров наградата с много хвалебствени слова. Започват танците. Колегите подхвърлят, че Иван и Рачето са много хубава двойка. После се завихрят български хора и двамата играят от душа и сърце. Иван предлага да се надиграват с Рачето, а тя пита:

- Какво ще правиш, ако загубиш облога!?

Той отговаря:

- Ще се ожена за теб!

- А ако аз загубя!? - пита Рачето...

- Тогава ти ще се омъжиш за мен!

Вечерта, след уговорки и разговори в ергенската стая, идва решението:

- Ще създадем семейство!!!

И потича животът като пълноводна река – ту бърза, ту бавна...

През 1970 година ги озарява усмивката на първата рожба - ражда се Данаил. През 1975 г. стават четирима - ражда се Зорница. Затваря се големият кръг на живота. В ръцете на щастливите родители се слагат доверчиво и ласкаво малките детски ръчички и те са тези, които ги повеждат по широкия друм на живота. Пораснаха децата, създадоха свои семейства. Днес в дома на Данаил и снахата Дарина пораснаха внуците Мартина, Михаела, Самуил и близнаците Деница и Радина. Зорница и зетят Анатоли отгледаха внуците Ана-Мария, Пагане и Ирника. А вече го зарадваха и с правнуци - Найден и Любен.

Човек с авторитет, с признание, с творческо мислене - Иван Тодоров е постигал всичко мисъл по мисъл, стъпка по стъпка, с удовлетворение и радост.

Художник, изобретател, конструктор, допринесъл с труда си за 4 златни медала в полза на Завода за полуремаркета и контейнери. Организатор и представител на техническите панаири в Пловдив, Прага, Лайпциг, Варшава и други. Отличник на Министерството на машиностроенето, носител на сребърна значка за технически принос. Автор на много изобретения и рационализации. Вписан в почетната книга на Община град Добрич, носител на почетния знак на града.

През 1988 година, след продължителна работа върху дизайна и конструирането на носещото шаси на товарното ремарке-контейнер в завода, направили първата мостра, която е трябвало да бъде изпитана на натоварване, опън и усукване. За тази цел тя трябвало да бъде рентгеново изследвана в лабораторията за гамадефектоскопия в завод "Мадара" и за шупли при отливането. Тогава Иван Тодоров е придружил мострата като автор на разработката и в момента на рентгеновия анализ един бегъл поглед към лъча стронций изгаря ретината на очите му. После бавно губи зрението си. Лекарите не могат да помогнат. Минават мъчителни часове в тъмнина, депресия, тревожни дни и нощи... Ръководството на завода, оценявайки неговия опит и знанията му, единодушно решава той да продължи да ръководи конструктивната група и да работи допълнително като инструктор по охрана на труда.

Дори и в това състояние, неговата конструктивна мисъл не спира да твори. Превръща създаването на учебен център по охрана на труда в завода в своя нова цел. Заедно с други колеги художници успява да конструира електродинамични макети, на които са отбелязани опасните места на машини и съоръжения. Във въображението си той вижда макетите и наставлява уверено колегите си при тяхната изработка. За първи път в България по идея на нашия юбиляр е изграден учебен център по охрана на труда, модерно обзаведен с аспектмати, с дистанционно управление и всичко е подредено с отличен дизайн. На откриването на центъра присъстват гости от висок ранг и колеги от цялата страна. Неуморният му труд е възнаграден със златна значка на Министерството на машиностроенето и парична награда.

Негова е и идеята за музей за развитието на ЗПРК.

Анализирайки своето физическо състояние, Иван Тодоров се замисля и за стотиците слабовиждащи хора, за начина им на живот и мястото им в обществото. И нали е роден на 9 май и е победител във всичко, с което се захване, решава да учреди неправителствена организация за хора със зрителни и други увреждания, която наричат "ХобиСклуб". Негови съмишленици са Кристина Димитрова, Радка

Великова, Севдалина Колева, Валентин Влаев, Галя Дичева, Митко Симеонов и други. Оттогава той е председател на Управителния съвет на клуба и негов двигател.

На "ХобиСклуб" е предоставен офис в общински нежилищен имот. Той разполага с добра материално-техническа база, придобита от дарения и осъществени проекти. Тук се работи с компютри, принтери, разполага се с богат библиотечен фонд, литература на СД, с най-новите достижения, нормативни уредби и изисквания за качествено предоставяне на социалните услуги, съобразени с българските и европейските закони.

Основната цел на организацията е стимулирането на трудовите и творческите изяви, свързани с утвърждаването на хората с увреждания като равноправни членове на обществото чрез организиране и провеждане на съвместни инициативи с други сродни организации. Организацията издава информационни материали, предоставя социални услуги, популяризира творчеството на своите членове, организира и провежда конференции, семинари, школи и курсове за хора с увреждания. Поддържат се връзки с други НПО от България, Белгия и Румъния. "ХобиСклуб" е член на националните мрежи: МОГА (Мрежа за организиране на гражданската активност) и НАСО (Национален алианс за социална отговорност). В "ХобиСклуб" се организират интересни срещи с краеведи, изявени политици, културни дейци, представители на държавни институции. Всеки вторник, предиобед, са редовните срещи на членовете на клуба. Приема се план за работа, отбелязват се национални празници, посещават се културни мероприятия, правят се екскурзии до Румъния, до Балчик и разходки сред природата. Клубът разполага с богат снимков материал, свързан със събития от живота на организацията. Притежава над 50 грамоти, почетни знаци, статуетки от участия във фестивали и други участия в областта на певческото и литературното изкуство. "ХобиСклуб" участва и в международни форуми. Например като този в курортен комплекс "Златни пясъци", където Иван Тодоров разказва за своя опит пред доставчици на социални услуги от Франция, Италия, Белгия и Ирландия. Виолета Петкова - председател на българските черноморски общини, пък отправя покана за участието му в обмяна на опит с Италианския социален кооператив в град Анкона. Своите впечатления той описва подробно в обстоен доклад и днес той е основа за нови идеи и реализацията им. Осъществени са 23 проекта в полза на хората с увреждания с автор нашия юбиляр. По-важните от тях са: "Като сме с човек без зрение", "Асистент на повикване", "Трансграничен проект България - Румъния за незрящи и слабовиждащи в работа с компютър", разработен от Жени Божини и Поп Петре от Асоциация "Пентру Невасадорулор" от румънска страна и Иван Тодоров от българска. Чрез проект "За да можем заедно" е изработена рампа за преодоляване на стълбите до концертната зала на Младежкия дом. По проект "По стъпките на преселниците 1940 година" се организира пътуване до Негру вода заедно с български и румънски краеведи. Проект "Величието на България през Първото българско царство" е разработка на Иван Тодоров и Ивелина Романова от Регионален исторически музей - Добрич. "Иновативни услуги за социална и икономическа интеграция на хора с увреждания в Добрич и Добричка община" пък са разработени от Клара Димитрова от Международния колеж и Иван Димитров от "ХобиСклуб".

Плодотворно изживените години само омъдряват, а среброто вие своите нишки в косите...

80 години - толкова много и толкова кратки! Годиците идват и се ният като мъниста от посребрени делници. Идват и остават в снега на косите ни. Идват и си отиват като дихание, като сън, като минута щастие. Остават делата на човека, преплетени с доверието и признанието на хората, с които си живял и работил.

Скъпи наш г-н Тодоров, поздравяваме Ви с 80-ия Ви рожден ден! Желая Ви здраве, дълголетие и спокойни делници! Радвайте се на децата, внуците и правнуците, а Вие бъдете все така деен, мъдър и добър! Честит юбилей!

**Коянка КРАЛЕВА,
Михаил ПАНЧЕВ**

Ангел Сотиров на осемдесет години

Петър СТАЙКОВ

На 20 юни се навършват 80 години от рождението на Ангел Славчев Сотиров.

Роден е в старозагорското село Васил Левски в семейството на земеделски стопани и освен забелязаните още в ранното му детство зрителни затруднения нищо друго не е предвещавало жизнен път, различен от този на връстниците му. Трайното влошаване на зрението обаче го принуждава да напусне селскостопанския техникум в Перушица, където учи лозаро-овощарство, и да тръгне по пътя на почти всички незрящи от това време.

Започва работа в материалното производство в ТПК "Алексей Мересиев" - Стара Загора, а, меко казано, неспокойният му нрав го изпраща последователно в предприятията на Съюза на слепите в Пловдив, Дряново и Варна. Именно във Варна завършва средно образование като ученик в местната вечерна гимназия. И вече на 26 години навлиза в, така да се каже, сериозния етап от живота си, като през 1972 г. е приет в СУ "Свети Климент Охридски" в специалност "Психология". Дипломира се през 1977 година, а през 1995 г. се дипломира и като специализант по тифлопедагогика.

Вече дипломиран психолог през 1978 г. започва работа в Централно управление на ССБ като специалист по рехабилитация и трудоустрояване.

Напуска тази длъжност през 1987 г., за да поеме ръководството на Националния център за рехабилитация на слепи – Пловдив. На този пост остава до 2002 година.

В битността си на директор на НЦРС е един от инициаторите и учредителите на Фондация "Рехабилитация на Слепи" и е неин пръв и дългогодишен председател.

Започнало като обикновено издигане по професионалната стълбичка, директорството на Центъра от началото на деветдесетте години на миналия век постепенно се превръща в тежка и много отговорна мисия – мисия, която накратко може да се изрази с думите "Борба за оцеляване на самата институция". За чест на г-н Сотиров - всевъзможните му многолики, многопосочни и понякога дори и противоречиви усилия дадоха резултат и рехабилитационният център навлезе в новото хилядолетие с вече утвърдено настояще и възможности за бъдещо развитие.

Паралелно с тези си ангажменти Ангел Сотиров се изявява и като преподавател в НЦРС и в Пловдивския университет, както и като автор на сериозни разработки в сферата на проблематиката, в която са и неговите професионални задължения, а и като свободен журналист, писател, автор на епиграми и хумористични материали.

От работите му по проблемите на рехабилитацията и трудоустрояването на незрящите и днес имат своята стойност книги като: "Слепите в огледалото на другите" и "Рехабилитация на хората с нарушено зрение". Съставител е на брошурите "Когато сте с хора без зрение", "Възможни професии за слепи и слабовиждащи в България" и други статии, доклади и реферати.

Наред със строго професионалните си и свързаните с тях научни занимания нашият юбиляр има в запас и неизчерпаемо количество творческа и организационна енергия, благодарение на която той може да се посвети и на своите любими извънпрофесионални занимания. Не можем да не отбележим сериозните му разработки в сферата на историята на организираното движение на незрящите в България: "Българските организации на слепи – вчера и днес". Съставител и съавтор е и в сборниците "Първи стъпки на българските организации на слепи", "За по-достоеен живот на хората без зрение" и други.

Особено място в неговите творчески пориви заемат онези, с които той откровено се забавлява и си доставя неподправено интелектуално удоволствие.

През деветдесетте години, а и после Ангел Сотиров стана много популярен със своите епиграми и други сатирични, понякога твърде присмехулни, че дори и жлъчни литературни творения. Той е душата и двигателят на образувания по онова време от незрящи автори в Пловдив литературен кръжец. И той направи не само възможното, а и необходимото за публикуването на произведенията на участващите в кръжеца автори в сборника "Зелени графомани".

Беше време, в което мнозина с нетърпение очакваха излизането на поредния брой на говорещото "Литературно списание". Подобно на някогашните възрожденски издатели, журналисти и писатели Ангел Сотиров беше почти еднолично "Човекът-Списание". Рубриката "Казано на ухо" му спечели много симпатизанти и, естествено, почти толкова недоброжелатели.

И накрая много ме присърбяват ръцете да завърша тази честитка с някоя подобна на неговите закачки, но с усилие на волята ще си наложа и ще спазя чистотата на жанра, а закачките ще му съобща дискретно в "Личен разговор". Затова днес ще кажа само:

- Анжело, бъди още дълго жив и много здрав и не преставай да търсиш време и да разходваш още душевна енергия, за да забавляваш себе си, а и нас с нови хрумки и умотворения! Честито и Наздраве!